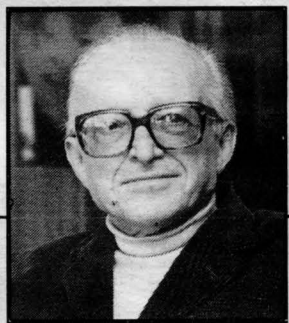

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Més ràpids,
més forts,
més amunt

Cada vegada que es parla dels Jocs Olímpics és inevitable de fer una referència respectuosa a l'esperit olímpic. I què és l'esperit olímpic? No hi ha secret, tothom ho sap: es tracta d'una barreja de desinterès, de generositat, de voler guanyar sense humiliar, de tenir per al vençut les mateixes consideracions que per al vencedor, de no fer trampa, de no envanir-se ni voler obtenir profit material de les victòries. Un somni! En ésser reinstaurats els Jocs a l'era moderna, es van fer grans invocacions a aquestes virtuts semidivines, però les coses canviaren ben aviat. En teoria, no podien existir professionals de l'olimpisme (hauria semblant una profanació), però es va veure de seguida que els qui s'entrenaven de franc no donaven tant de rendiment, en general, com els qui cobraven per a ésser més ràpids, més forts o saltar més enlaire. Sorgiren unes rivalitats entre pàtries i els amors propis nacionals van donar lloc a la producció d'atletes que fan pensar en sistemes de granja: en tenen cura des que són petits i els regulen la creixença d'acord amb les especialitats a les quals se'ls destina. Una mica —i agafant-ho pels cabells— com es fa amb els ànecs de Pèrigord per a l'obtenció de *foie-gras*. Per això hi ha pesos pesats i exemplars gairebé misèrrims, segons el que s'espera d'ells. En això val tot —o quasi— i per això s'ha recorregut a dietes rigoroses, a estimulants i a dopatges, per tal d'assegurar la batuda de rècords.

No sé si és a causa d'aquest estat de coses que es va constatar de seguida que la pràctica de l'esport no és tan saludable com ens volien fer creure. Una gimnasta femenina, als vint anys, ja ha de pensar a retirar-se. Un futbolista, un tennista, un nedador, declinen dels trenta als trenta-cinc anys. Als quaranta anys, no hi ha atleta que s'aguanti (olímpicament parlant) i quan arriben a aquesta edat la història ja els passa pel damunt com una aplanadora. En canvi, hi ha excel.lents jugadors de cartes que es passen la vida asseguts, amb una gran

economia de moviments, i que arriben a vells si no han tingut la desgràcia de veure's embolicats en baralles de taverna.

Un cop fetes aquestes reflexions (que no pretenen pas d'ésser cínicas), els Jocs Olímpics, en la seva evolució i adaptació als temps, han sofert modificacions sensacionals, sobretot en allò que en podríem dir farciment, entorn, escenaris... La televisió i les tècniques modernes d'imatge i de so han afegit un protagonisme abassegador a l'espectacle dels estadis, camps i piscines, amb un resultat que no es preveia: en viu —és una manera de dir-ho— es pot comptar amb uns quants centenars de milers d'espectadors; la tele, en canvi, permet

d'oferir els Jocs a unes quantes dotzenes de milions d'adeptes. La diferència quantitativa és abismal i, naturalment, s'hi especula, es té molt present a l'hora de fer números. Em va cridar poderosament l'atenció que en la cerimònia inaugural dels JJ.OO. 92 el show dels cantants d'òpera fos ofert en *play-back*, o sigui que les estrelles del cant es limitaren a moure els llavis i a gesticular tot procurant de no desdir de les gravacions prèvies.

Les possibilitats de tirar al dret, pel camí de la tecnologia i dels efectes especials, són enormes. En un futur que ja ens està trepitjant el present, la tele d'alta definició o la digital, la imminència d'imatges tridimensionals i unes pantalles cada cop més grans, guanyaran la partida als estadis. Potser, és un supòsit, cadascú podrà provar de casa estant de superar marques prement botons de la seva consola electrònica personal.

Es modificaran els conceptes de guanyar o de perdre, no se m'acut com serà el repartiment de medalles, però les coses aniran canviant progressivament i de pressa. Si els grecs clàssics alçaven el cap (que feina els dono) es quedarien de pedra o, amb sort, de marbre hel·lènic. De

fet, així els conservem en bona part, amb algunes mutilacions que realcen la seva dignitat museística.

Pere Calders

FRANCESC VILADOT